

Kontroll över berättelsen: Modern hasbara, digital propaganda och psykologin bakom perceptionen i Israel-Palestina-konflikten

I moderna konflikter är information inte längre bara bakgrunden till krig – det *är* kriget. Bilder, ord, hashtags och algoritmer fungerar nu som vapen lika säkert som bomber och kulor. Slagfältet är inte bara Gaza, Västbanken eller FN:s salar – det är också din telefonskärm, ditt nyhetsflöde och dina känslomässiga reaktioner. Kampen handlar inte bara om territorium, utan om **sanningen**, **minnet** och **moralisk perception**. Och i denna arena har Israels propagandasystem – känt som **hasbara** – framträtt som en av de mest avancerade och aggressiva narrativoperationerna i världen.

Traditionellt översatt som "förklaring" presenterar sig *hasbara* som offentlig diplomati: ett försök att "förtydliga" Israels handlingar för det globala samfundet. Men i praktiken fungerar det som en omfattande, statsstödd psykologisk och digital inflytandeoperation. Deras mål är inte bara att övertyga, utan att **kontrollera berättelsen** – vem som ses som offer eller angripare, legitim eller kriminell, mänsklig eller disponibel.

Under de senaste två åren, mitt i Israels intensifierade anfall på Gaza och den globala ökningen av digital aktivism, har hasbara inträtt i en ny fas. Det är inte längre begränsat till pressmeddelanden eller statsmedia; det opererar nu genom **algoritmer, influencernätverk, desinformationskampanjer och företagsgenomdrivning**. Plattformar som **X (tidigare Twitter)** och **TikTok**, en gång föreställda som demokratiserande utrymmen, har blivit digitala slagfält där synligheten av lidande – och legitimiteten av motstånd – är föremål för algoritmisk utplåning.

Samtidigt tvingar mäktiga miljardärer som **Larry Ellison**, som nu har stor inverkan på både TikTok och traditionella medier genom Oracle och Skydance/Paramount, ideologisk konformitet uppifrån och ner. Pro-palestinska röster tystas alltmer, inte bara genom statsens censur, utan genom **arbetsgivarens politik, algoritmisk undertryckning** och **psykologisk manipulation** inbäddad i de plattformar vi använder för att förstå världen.

Men trots allt detta kvarstår sanningen.

Ögonvittnesberättelser, digitala arkiv och global medvetenhet har börjat motstå och bryta hasbara-illusionen. Syftet med detta verk är att **dokumentera, exponera** och **utrusta** läsare med verktyg för att förstå och utmana den illusionen – innan den blir verkligheten själv.

Utvecklingen av hasbara – Från kalla krigets diplomati till digital dominans

“Hasbara” (הסברה) betyder bokstavligen “förklaring” på hebreiska. På ytan antyder det förtydligande eller offentlig diplomati – Israels försök att “förklara sig” till världen. Men hasbara är inte bara förklarande; det är **preformativt, preventivt och manipulerande**. Det är ett koordinerat propagandaramverk utformat för att kontrollera globala berättelser om Israel, särskilt i kontexten av dess ockupation av Palestina.

Till skillnad från traditionella public relations är hasbara **militariserat och institutionaliserat**, rotat i säkerhetsstaten och praktiserat över plattformar, språk och discipliner. Det handlar inte om att vinna en debatt – det handlar om att **definiera villkoren för verkligheten** innan debatten ens börjar.

Ursprunget: Från zionistisk advocacy till statspropaganda

Fröna till hasbara såddes långt innan grundandet av Israel 1948. Zionistlever i början av 1900-talet kände igen vikten av att forma västerländsk opinion. Figurer som Chaim Weizmann och Theodor Herzl var inte bara diplomater, utan **narrativa entreprenörer**, som arbetade för att övertyga brittiska och amerikanska eliter om att zionismen var ett modernt, civiliserande projekt snarare än kolonialt.

Efter etableringen av den israeliska staten tog hasbara en mer formell roll. Under kalla kriget ramade israeliska tjänstemän in staten som en liberal utpost av demokrati i en fientlig arabisk region, i linje med amerikanska värden och västerländska rädslor för sovjetisk inflytande.

Tidiga nyckel mål för hasbara inkluderade:

- Försvara **Nakban** (den tvångsfördrivna fördrivningen av över 700 000 palestinier 1948)
- Omnamna 1967 års ockupation av Västbanken, Gaza och Östra Jerusalem som en “försvarande krig”
- Avleda kritik från militära aktioner som Libanonkriget 1982 och intifada-undertryckningar

I varje av dessa perioder stödde hasbara sig på **västerländsk press, diplomatiska allierade och judiska diasporainstitutioner** för att förstärka Israels version av händelserna. Det avbildade Israel som litet, belägrat och moraliskt överlägset – trots att det besattes överväldigande militär makt.

Institutionalisering: Uppgången av hasbara-byråkratin

På 1970- och 1980-talen formaliserades hasbara inom den israeliska staten. **Utanriksdepartementet, Strategiavdelningen** och **IDF:s talespersonenheter** utvecklade varje propagandavingar fokuserade på att forma internationell opinion.

Nyckelutvecklingar inkluderade:

- Grundandet av **Hasbara-avdelningen** inom utrikesdepartementet
- Utbildningsprogram för israeliska diplomater och soldater i "narrativ disciplin"
- Användningen av **AIPAC** och anslutna lobbygrupper för att koordinera amerikanska mediabudskap
- Partnerskap med PR-firmor, tankesmedjor och stora amerikanska medier

Detta handlade inte bara om att sätta Israel i gott ljus – det handlade om att **delegeritsera palestinskt motstånd**, omformulera kritik som antisemitism och påverka politiska beslutsfattande i västerländska huvudstäder.

Hasbara-handboken: Propaganda i praktiken

På 2000-talet flyttade hasbara sig bortom traditionell diplomati till **massmedia-inflytande och desinformations tekniker**. Ett nyckelartefakt från denna period är "**Hasbara-handboken**", en guide som spreds brett bland Israel-förespråkare i den tidiga interneteran.

Handboken skisserade retoriska strategier som:

- **Poängräkning vs. sanningssökande:** Sikta alltid på att vinna argumentet, inte förklara problemet
- **Emotionella appell:** Väcka rädsla, skuld och trauma (t.ex. konstanta referenser till Förintelsen eller terrorism)
- **Omriktning:** När utmanad på Israels handlingar, pivota till Hamas, Iran eller antisemitism
- **Diskreditera och de-legitimera:** Attackera budbäraren, inte budskapet – särskilt kritiker, journalister och akademiker

Dessa taktik är inte begränsade till statliga aktörer. De sprids nu genom **studiegrupper, diasporaorganisationer och online-volontärer**, som bildar en global armé av digitala propagandister.

Hasbara 2.0: Den digitala vändningen

Den verkliga transformationen kom på 2010-talet och accelererade på 2020-talet. När traditionella medier förlorade inflytande och sociala medier vann dominans, vände hasbara. Det började fokusera på **influencer-kampanjer, AI-moderering, algoritmisk ingenjörskonst och realtids digital desinformation**.

Nyckelutvecklingar inkluderade:

- IDF:s "**Talesperson-enhet**" skapar virala TikToks för att omformulera flyganfall som hjältedåd
- Civila "hasbara-krigare" koordinerade på WhatsApp och Telegram för massrapportering av pro-palestinska inlägg
- Den israeliska regeringen finansierar **miljon-dollar digitala kampanjer** för att översvämma plattformar med pro-Israel-innehåll, särskilt under perioder av eskalerande

våld

- Den israeliska ministeriets anbud 2019 som erbjuder 3 miljoner NIS för en hemlig sociala medier-operation riktad mot "de-legitimeringskampanjer"

Dessa ansträngningar kulminerade i vad analytiker kallar **Hasbara 2.0** – ett propagandaregime anpassat för plattformstiden, där **hastighet, viralitet och emotionell manipulation** betyder mer än fakta eller politik.

Plattform som propaganda – Hur hasbara erövrade X (tidigare Twitter)

När Elon Musk förvärvade Twitter sent 2022 och döpte om det till **X**, inträdde plattformen i en ny ideologisk fas. Marknadsförd som ett skydd för "yttrandefrihet", utvecklades X snabbt till något mycket mer partiskt: **en slagfält för statsallierad informationskrigföring**, där Israels hasbara-apparat fann fruktbar mark för att förstärka sina meddelanden, undertrycka dissent och forma den offentliga perceptionen av Israel-Palestina-konflikten i realtid.

Även om Twitter länge haft problem med bias och moderationsasymmetrier, markerar post-Musk-eran en dramatisk eskalering i **statsnära narrativ ingenjörskonst** – med den israeliska regeringen, IDF och anslutna nätverk som fullt ut utnyttjar plattformsförändringar, ledarskapssympatier och algoritmisk opacitet för att förankra ett dominant perspektiv.

Från plattform till proxy: Hur X alignerades med hasbara-mål

Omedelbart efter **Hamas-attackerna den 7 oktober 2023** och Israels efterföljande anfall på Gaza, gick hasbara-operationer in i överväxel. Samtidigt blev X **strukturellt alignerat** med dessa ansträngningar:

Algoritmisk bias

- **Pro-israeliskt innehåll exploderade i synlighet**, ofta med uppblåst räckvidd trots låg engagemang.
- **Pro-palestinska inlägg begravdes**, skuggbanades eller flaggades som "terrorstöd-jande", även när postade av journalister eller akademiker.
- **Trendande ämnen som #Gaza** försvann mystiskt från plattformens synlighetsverktyg under perioder av intensiva bombningar och civila dödsfall i Gaza.

Godkännanden från Elon Musk

- Musk personligen **boostade konton** kända för att sprida desinformation eller högt partiskt pro-israeliskt innehåll.
- Han plattformade figurer med band till israeliska inflytandesnätverk, inklusive de som upprepade IDF-meddelanden under kritiska militära operationer.
- I många fall ekade Musk hasbara-talpunkter själv, omformulerande kritik av Israel som säkerhetshot eller "extremistisk propaganda".

Policyjusteringar som gynnar censur

- "Community notes"-funktionen, avsedd att lägga till kontext, användes ofta **som vapen för att underminera pro-palestinska röster**.
- **Massavstängningar** riktades mot journalister, konstnärer och till och med överlevande som postade realtidsbilder av händelser i Gaza.
- Dissidenta röster märktes ofta som "desinformation" utan överklagande eller förklaring.

Tillsammans skapade dessa strukturella förändringar det som användare började kalla en **"Hasbara-flöde"** – en manipulerad version av verkligheten där bara en sida av en brutal konflikt var konsekvent synlig, och empati för den andra algoritmiskt avskräckt.

Digitala brigader och innehållsöversvämning

Framgången för hasbara på X har aldrig enbart byggt på algoritmer. Mänsklig intervention – **ofta koordinerad** – har spelat en stor roll.

Digitala brigader:

- Frivilliga och betalda hasbara-influencers arbetar i nätverk för att **massrapportera pro-palestinska konton**.
- Dessa nätverk **översvämmar kommentarer** med scriptade talpunkter, spårar trådar med trakasserier och sår desinformation som är svår att korrigera när viral.

Översvämningsstrategi:

- Under högprofilerade ögonblick (t.ex. sjukhusbombningar, FN-resolutioner), översvämmas X med **pro-israeliska infografiker**, AI-genererat innehåll eller emotionellt manipulerande videor som avbildar IDF-soldater som ovilliga humanitära.
- Syftet är inte bara övertalning – det är **volymkontroll**. För att dränka kritiska inlägg genom ren mättnad.

Denna praxis understöds av **statsallianser**. Den israeliska regeringen har dokumenterat investeringar i sociala medier-propaganda, inklusive:

- En 145 miljoner dollar offentlig diplomati-kampanj riktad mot västerländska publik.
- Ett anbud från 2019 som erbjuder miljoner shekel för digitala inflytandeoperationer.
- Offentligt erkända planer från Netanyahu för att använda sociala medier som ett "vapen" i formandet av amerikansk opinion.

Narrativ inramning: Från offermentalitet till moralisk rättfärdigande

X:s transformation till hasbara-förstärkare har också skiftat **narrativ inramningen** av konflikten:

- **Israel framställs som det eviga offret**, oavsett militär asymmetri eller civila offer som åsamkas.

- **Palestinier kopplas konsekvent till terrorism**, dehumaniserade genom språk och visuella ledtrådar, även när det handlar om barn eller sjukhus.
- **Strukturellt våld, ockupation och apartheid görs osynliga** genom att omformulera varje eskalering som en spontan försvarsåtgärd.

Dessa inramningar förstärks genom:

- **Blå-märke influencers** (ofta betalda) som postar viral innehåll under bombningarna.
- **AI-genererade trådar** som använder emotionellt övertygande språk och bildspråk för att upprätthålla stöd för militär aktion.
- **Desinformations taktiker**, såsom falsk länkning av journalister eller NGO till Hamas för att diskreditera deras rapportering.

Från moderering till manipulation: Döden av plattformsnutralitet

X är inte längre en "stadstorg". Det är ett **militariserat informationssystem**, där engagemang är designat, synlighet kontrolleras och politisk dissent hanteras genom både kod och tvång.

Detta markerar ett farligt prejudikat – inte bara för Israel-Palestina-konflikten, utan för **demokrati och digitala rättigheter globalt**. När en sida av ett krig njuter av full-spektrum algoritmisk skydd – och den andra står inför deboosting, förbud och förtal – är resultatet inte debatt. Det är **tillverkad samtycke**.

TikTok och Ellison-doktrinen – Inflytande, ideologi och plattformsfångst

I början av 2020-talet framträdde **TikTok** som den mäktigaste kulturella och politiska plattformen för Gen Z. Med över en miljard användare globalt och mer än 150 miljoner i USA ensamt blev TikTok ett utrymme där globala berättelser inte bara delades – de *kändes*. Under tider av krig, uppror eller orättvisa tjänade det som en frontlinje för visuellt vittnesbörd: snabbt, ofiltrerat och emotionellt direkt.

Det är just denna råa kraft som gjorde TikTok till ett hot – för regeringar, företag och mäktiga narrativa regimer som hasbara.

Initialt fokuserade amerikansk granskning av TikTok på **dataskydd och rädslor för inflytande från Kinas kommunistparti**, på grund av dess ägande av den kinesiska techjätten **ByteDance**. Men 2025 "löste" den oron när en 80% andel i TikToks amerikanska operationer såldes till ett **konsortium av amerikanska investerare**, med **Oracle** – ledd av pro-Israel-miljardären **Larry Ellison** – som tog ledningen i tillsyn över TikToks **algoritm och datainfrastruktur**.

Ändå var det som följde inte en återställning av neutralitet eller medborgerlig frihet.

Istället blev **TikTok ännu en arm av ideologisk handhaving**, särskilt i linje med **israeliska statsintressen**, amerikanska utrikespolitiska berättelser och miljardärers kulturella

inflytande.

Överenskommelsen som bytte ut ett imperium mot ett annat

I september 2025, under tvåpartipress och genom en Trump-erans exekutivorder, togs TikToks amerikanska operationer effektivt i besittning och överlämnades till amerikanska tech-eliter. Larry Ellisons **Oracle** tog kontroll över datastyrning och algoritmisk tillsyn – ett beslut firat av nationella säkerhetsfalkar och affärsmedier.

Men genom att byta kinesisk statsinflytande mot Ellisons ideologiska imperium "depolitiserade" USA inte TikTok – det **omdirigerade** bara plattformens lojalitet. Och den lojaliteten är inte neutral.

Ellison är inte bara en affärsman. Han är:

- En **vokal supporter av Israel och IDF**
- En **huvudfinansierare** av pro-Israel politiska lobbyer och militära program
- Den finansiella arkitekten bakom sonens övertagande av **Paramount Global**, som inkluderar **CBS, Showtime** och ett brett spektrum av amerikanska medier

Kort sagt sträcker sig Ellisons inflytande till:

- **Big Tech** (Oracle)
- **Sociala medier** (TikTok via Oracles infrastruktur)
- **Huvudströmmande medier** (Paramount/CBS)
- **Amerikansk politik** (en stor Trump-donor med band till Marco Rubio, bland andra)

Han formar inte bara informationssystemet – han **äger det**.

Ellison-doktrinen: Ideologisk kontroll som företags kultur

Efter eskaleringen av Gaza-kriget sent 2023 började interna rapporter från Oracle dyka upp. Dessa avslöjade en oroande **företags kulturförändring** under Ellisons inflytande, särskilt när Oracle positionerade sig för att ta över TikToks operationer.

Nyckelutvecklingar inkluderade:

- Exekutiver som krävde att en **"kärlek till Israel"** inbäddas i **företags kulturen**
- Anställda som uttryckte oro över israeliska militära handlingar hänvisades till **företags mentalhjälsaresurser**
- Pro-Palestina-arbetare stod inför **disciplinär press** eller vedergällning för sina åsikter
- Ett öppet brev från dussintals Oracle-anställda tidigt 2025 protesterande mot företags fördjupade band till israelisk militärteknik och censuroperationer

Dessa praktiker återspeglar inte bara bias – de väcker **autoritär konditionering**: idén att avvikelser från en pro-Israel världsbild är ett symptom på instabilitet, förvirring eller illojalitet.

Denna kylande miljö återspeglades av förändringar på TikTok självt.

Censur på TikTok: Tyst, riktad och effektiv

Sedan Oracle tog kontroll över TikToks algoritm och infrastruktur har användare rapporterat en rad undertryckningstaktiker som påverkar pro-palestinska röster:

Synlighetsminskning

- Inlägg som dokumenterar israeliska flyganfall, civila dödsfall eller vittnesmål från Gaza började få **markant lägre engagemang** än före förvärvet.
- Hashtags som **#FreePalestine** eller **#CeasefireNow** throttlades intermittenta eller gjordes osökbara.
- Videor flaggade som "grafiska" eller "vilseledande" togs bort eller begränsades – även när verifierade eller postade av journalister.

Riktade kontoåtgärder

- Prominenta palestinska skapare och aktivister rapporterade **skuggban**, kontoavstängningar och innehållsborttagningar utan varning.
- Verifierade konton som delar nyheter från Gaza såg deras **räckvidd sjunka drastiskt**, särskilt under perioder av aktiv bombning.

Propagandapromovering

- Pro-Israel-innehåll, inklusive hasbara-stil infografiker och influencer-kommentarer, framhövdes **mer prominent** i För Dig-flöden.
- Sponsrade inlägg från israelisk regeringslänkade kampanjer trycktes till amerikanska publik, ibland inramade som utbildande eller humanitära.

Denna **innehållsassymmetri** speglar liknande dynamiker observerade på X – men TikToks räckvidd bland **yngre användare** gör det särskilt farligt. Plattformen har blivit ett **ideologiskt grooming-mark**, där **selektiv synlighet** dikterar de moraliska gränserna för vad som ses som normalt, acceptabelt eller "korrekt".

Från algoritmisk neutralitet till ideologisk krigföring

TikTok sågs en gång som en plattform som erbjöd underrepresenterade röster – inklusive palestinier – ett utrymme att höras. Det var scenen för:

- Rå footage av bombningar
- Personliga vittnesbörd från ockuperade territorier
- Virala solidaritetsrörelser som kringgick mainstream-nyhetsbias

Men under Oracle och Ellison skiftar plattformens ideologiska justering. Det handlar inte bara om synlighet – det handlar om **värde-kodning**:

- Israeliska soldater framställs som beskyddare.
- Palestinier framställs – explicit eller implicit – som hot.
- Lidande kurateras algoritmiskt för att gynna en sorts sorg.

Detta är **narrativ ingenjörskonst i stor skala** – och det genomförs under täckmantel av “innehållsmoderering” och “märkesäkerhet”.

Ellison medi帝国: Förstärkning av narrativmuren

Fångsten av TikTok är bara en nod i Ellisons bredare medie konsolideringsstrategi. Genom Skydance Media och dess förvärv av **Paramount Global**, kontrollerar Ellison-familjen nu:

- **CBS News**
- **Showtime**
- **Comedy Central**
- **Nickelodeon**
- **Paramount Pictures**
- Globala streamingplattformar

Tillsammans med Oracle och TikTok sträcker sig Ellisons inflytande till nästan **varje stort medium för informationskonsumtion**, från barnprogrammering till företagsdatabaser till virala videoplattformar.

Med hans djupa politiska band och ideologiska styvhet är detta inte bara medieäggande – det är **narrativ monopolisering**. Och det används för att sanera krig, disciplinera dissent och definiera gränserna för tillåten empati.

De psykologiska effekterna av hasbara – Algoritmer, ångest och formandet av offentlig känsla

Propagandans kraft ligger inte bara i vad den säger, utan i vad den gör med **sinnet**.

Modern hasbara – långt ifrån en relik från det kalla kriget – är ett **högt utvecklat psykologiskt inflytelssystem**. Det beror inte längre enbart på att kontrollera statsmedia eller spinna pressmeddelanden. Det lever nu i **algoritmer, gränssnittsdesign, belöningssystem** och **sociala feedback-loopar**.

Hasbara i den digitala eran siktar inte bara på att **övertyga** – det siktar på att **konditionera**. Att forma offentlig känsla, möta moraliska reflexer, undertrycka dissent och ingenjörskonst perceptionen av konsensus.

Algoritmisk ingenjörskonst av känsla

Sociala mediaplattformar curerar vad användare ser genom algoritmiska “flöden” designade för att maximera engagemang – men dessa algoritmer bestämmer också vilken typ av information som **belönas** eller **görs osynlig**. Hasbara-operationer utnyttjar detta genom att säkerställa att **pro-Israel-innehåll förstärks** medan **pro-Palestina-innehåll deboostas** eller undertrycks.

Resultatet är **känslomässig konditionering**:

- Innehåll som **stödjer Israels berättelse** får likes, retweets och visningar – utlösande **dopamin-toppar** för användaren och förstärkande de beteenden.
- Innehåll kritiskt mot Israel, oavsett hur korrekt eller brådskande, får ofta lite eller inget engagemang – leder till **frustration, själv-tvivel och slutligen tillbakadragande**.

Detta bildar en **belöning-straff-loop**:

- **Engagemang = korrekthet**
- **Tystnad = skam**
- Med tiden justerar användare sig omedvetet för att alignera med innehåll som presterar väl, förväxlande **synlighet med sanning**.

Eko-kammare och tillverkad konsensus

När plattformar som X och TikTok boostar en sida av en politisk berättelse, skapar de **digitala eko-kammare** – miljöer där användare upprepat exponeras för ett smalt spektrum av åsikter, förstärkande illusionen av **universal överensstämmelse**.

Detta har djupa psykologiska konsekvenser:

- Enligt **Aschs konformitetsexperiment** tenderar människor att adoptera gruppens åsikter – även när de kolliderar med personliga övertygelser – om de uppfattar sig själva som ensamma i dissent.
- Detta leder till **pluralistisk okunnighet**: tron att ens privata åsikter är felaktiga eller marginella eftersom ingen annan verkar dela dem.
- I Israel-Palestina-kontexten innebär detta att **empati för palestinier uppfattas som farlig eller onormal**, även bland användare som känner den empatin privat.

Resultatet är inte bara tystnad – det är **internaliserad förvrängning**. Ett växande antal användare börjar **misstro sina egna moraliska instinkter**.

Tystnadens spiral: Tystande genom isolering

När användare ser att pro-Palestina-innehåll straffas – genom bans, låg räckvidd, trakasserier eller arbetsplatskonsekvenser – lär de sig att **själv censurera**. Detta är särskilt sant bland:

- Studenter rädda för akademiska eller professionella konsekvenser
- Skapare rädda för demonetisering
- Anställda hos pro-Israel-företag som Oracle som sett kollegor hänvisade till **mental-hälsaresurser** för dissent

Detta stämmer överens med teorin om **tystnadens spiral**:

Människor är mindre benägna att uttrycka en åsikt om de fruktar social isolering eller straff. Ju färre som talar, desto starkare är perceptionen att dissent är sällsynt – därmed förstärkande tystnaden.

Detta är **precis miljön som hasbara strävar efter att skapa.**

Patologisering av dissent

På senare år har psykologisk tvång flyttats bortom flödet och in i arbetsplatsen och samhället. Rapporter från Oracle under Gaza-kriget 2023–2025 avslöjar ett djupt oroande mönster:

- Anställda kritiska mot israeliska handlingar hänvisades till **mentalhälsostöd** istället för att engagera sig i substansen av deras oro.
- Exekutiver krävde "kärlek till Israel" som del av företags kulturen – inramande dissent som **emotionell instabilitet** eller **irrationalitet**.
- I tech- och mediarymdar patologiseras pro-Palestina-åsikter, medan stöd för Israel **normaliseras som rationellt, civilt och moraliskt**.

Denna taktik drar från auktoritära playbooks: omformulera moralisk opposition som **mental förvirring**, behandla motstånd inte som politisk perspektiv utan som **psykologisk avvikelse**.

Emotionell utmattning och utbrändhet

Kanske det mest vanliga psykologiska effekten av modern hasbara är **emotionell trötthet**:

- Användare som försöker dokumentera grymheter – särskilt i Gaza – beskriver känslan av att **"skrika i tomrummet."**
- Trots bevis ignoreras eller raderas deras inlägg.
- Många beskriver känslor av hopplöshet, ångest eller fränkoppling från kamrater som inte verkar bry sig.

Detta leder till:

- **Digital utbrändhet:** Tillbakadragande från aktivism på grund av konstant emotionell arbete
- **Moral dissociation:** Den psykologiska distanseringen från trauma som överlevnadsmekanism
- **Medkänsla trötthet:** Domnad mot lidande på grund av överexponering och uppfattad fåfänga

I slutändan är denna **psykologiska erosion av solidaritet** en av hasbaras mest effektiva verktyg. Inte genom censur ensam, utan genom **utmattning**.

Infantilisering av publiken

En annan nyckelstrategi för hasbara är **överförenkling** – inrama komplex geopolitik genom emotionellt manipulerande tropes:

- **Israel som evig offer**
- **IDF som världens "mest moraliska armé"**

- **Palestinier som terrorister eller passiva offer utan agency**

Denna emotionella inramning infantiliserar publiken:

- Det **avskräcker kritiskt tänkande**
- Det **prioriterar emotionell lojalitet** över faktisk nyans
- Det odlar **moraliska binärer** – gott vs. ont, vi vs. de – utan utrymme för kontext, historia eller strukturell kritik

Användare tränas inte att förstå, utan att **känna i rätt riktning**. Och avvikelse från det emotionella skriptet blir socialt straffbart.

Hasbara och Väst – Lobbying, rättslig krigföring och kriminalisering av solidaritet

Hasbara slutar inte vid att forma perception. Deras ultimata mål är att **konvertera perception till makt** – till lagstiftning, militärfinansiering, handels politik och rättsliga ramverk som **straffar motstånd** och **belönar medskyldighet**.

I Väst – särskilt USA, Storbritannien, Tyskland och Frankrike – har hasbara utvecklats till ett **politiskt verktyg**. Det deployeras inte bara genom virala videor eller influencerkampanjer, utan genom **lobbying, rättslig krigföring, akademisk undertryckning och övervakning av det civila samhället**.

Lobby-infrastruktur: Maskinrummet för västerländsk hasbara

Den mäktigaste förlängningen av hasbara i Väst är dess **lobby-infrastruktur**, särskilt i USA. Organisationer som:

- **AIPAC** (American Israel Public Affairs Committee)
- **ADL** (Anti-Defamation League)
- **StandWithUs**
- **The Israeli-American Council**
- Och många mindre kända PACs

...bildar ett sammankopplat nätverk som:

- **Påverkar val**
- **Former amerikansk utrikespolitik mot Israel**
- **Utarbetar lagstiftning för att undertrycka BDS-rörelsen**
- **Pressar på definitioner av antisemitism** som likställer anti-sionism med hatretorik

Dessa grupper är inte bara intresseorganisationer – de är **politiska ingenjörer**, djupt inbäddade i den amerikanska politiska infrastrukturen.

Finansieringsspak:

- AIPAC ensam spenderade över **100 miljoner dollar** i amerikanska valcykler 2022 och 2024, stödjande kandidater som lovade orubblig stöd för Israel – även när dödstalet i Gaza steg.
- Politiska donationer används som en **litmustest för lojalitet mot Israel**. Larry Ellison, till exempel, påstår ha **siktat politiska kandidater** baserat på deras ståndpunkt om Israel innan finansiellt stöd erbjöds.

Kandidatdisciplin:

- Kandidater kritiska mot israelisk politik – som **Ilhan Omar**, **Rashida Tlaib** eller **Jamaal Bowman** – står inför koordinerade smutskastningskampanjer, desinformationsattacker och primärutmaningar stödda av miljoner i hasbara-aligned pengar.

Denna nivå av inflytande säkerställer att **amerikansk utrikespolitik förblir låst i stöd för Israel**, oavsett allmän opinion, lagbrott eller människorättsoro.

Rättslig krigföring: Göra solidaritet till brott

Nästa gräns för hasbara i Väst är **rättslig krigföring** – användningen av rättssystem för att kriminalisera och skrämja anhängare av palestinska rättigheter.

BDS-kriminalisering:

- Från 2025 har **36 amerikanska stater** antagit lagar eller exekutiva order som straffar individer eller företag som deltar i **Boycott, Divestment and Sanctions (BDS)** aktiviteter mot Israel.
- Dessa lagar, många skrivna i partnerskap med israeliska lobbygrupper, kräver ofta:
 - Att entreprenörer undertecknar **anti-BDS-ed**
 - Straffar studenter eller fakultet för pro-Palestina-aktivitet
 - Håller tillbaka offentlig finansiering från organisationer betraktade som "anti-Israel"

Omskrivning av antisemitism:

- Västländer antar alltmer **IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) definition av antisemitism**, som inkluderar kritik av Israel som potentiell hatbrott.
- Kritiker hävdar att detta **vapeniserar anklagelsen om antisemitism** för att tysta politisk diskurs och akademisk frihet.
- I Tyskland och Frankrike har denna definition redan lett till **polisundertryckning** av pro-Palestina-samlingar, förbjudna protester och undersökningar av NGO.

Institutionell censur:

- **Universitetsprofessorer**, särskilt i USA och Storbritannien, står inför växande risk för att undervisa palestinsk historia eller uttrycka stöd för dekoloniseringsrörelser.
- Organisationer som **Canary Mission** upprätthåller offentliga svartlistor över studenter och forskare som förespråkar palestinska rättigheter – listor ofta använda av ar-

betsgivare och immigrationsofficerare.

Övervakning och polisiering av solidaritetsrörelser

Parallellt med rättslig krigföring har hasbara-aligned regeringar och institutioner alltmer antagit **kontra-terror språk** för att övervaka och skrämma pro-Palestina-organisering.

Campus-övervakning:

- Universitetsavdelningar av **Students for Justice in Palestine (SJP)** övervakas, infiltreras eller avstängs under tryck från donatorer och lobbygrupper.
- Campus-aktivister märks som **radikaler eller säkerhetshot**, särskilt efter perioder av eskalerande våld i Gaza eller på Västbanken.

NGO-intimidation:

- Hjälporganisationer, människorättsövervakare och till och med FN-organ anklagas rutinmässigt för "stödja terrorism" om de dokumenterar israeliska övergrepp.
- **IDF och det israeliska utrikesdepartementet** har kopplats till smutskastningskampanjer riktade mot humanitära arbetare och reporters – särskilt de som opererar i Gaza eller Jerusalem.

Reseförbud och visumindragningar:

- Palestinska förespråkare, akademiker och journalister nekas inträde till västländer, flaggas vid gränser eller förbjuds från talengagemang under vaga anklagelser om "extremism" eller "terror-sympatier".

Kort sagt, **aktivitet i sig omdefinieras som ett hot** – inte för att det utgör en risk för allmän säkerhet, utan för att det hotar narrativ kontroll.

Kulturell krigföring: Utplåna palestinsk legitimitet

Den statsstödda undertryckningen av solidaritet förstärks av ett **bredare kulturellt projekt** för att helt utplåna palestinsk legitimitet.

Akademisk undertryckning:

- Kurser om settler-kolonialism, apartheid eller inhemsk motstånd förlorar finansiering eller politiskt riktas om de inkluderar Palestina.
- Konferenser avbryts, talare deplatformas och akademiska publikationer censureras under tryck från hasbara-aligned finansiärer.

Mediasanering:

- Västerländska medieinstitutioner fortsätter att:
 - Rama in israelisk aggression som "självförsvar"
 - Undvika termer som **ockupation**, **etnisk rensning** eller **apartheid**
 - Platforma hasbara "experter" över palestinska forskare

- Journalister som utmanar denna inramning blir tillrättavisade, borttagna från uppdrag eller står inför online-trakasserikampanjer.

Kulturell svartlista:

- Konstnärer, filmskapare och musiker som uttrycker stöd för Palestina blir **avbjudna, svartlistade eller straffade**, särskilt i USA- och Storbritannien-festivalcirklar.
- Stora kulturella finansiärer kräver ofta indirekt **“anti-BDS” efterlevnad**, binda finansiering till politisk tystnad.

Motstånd och exponering – Bryta hasbara-maskinen

Hasbara blomstrar på kontroll: av medier, meddelanden, perception. Det beror på att över-
svämma informationssystemet med sin version av verkligheten medan det tystar konkur-
rerande berättelser genom rättslig krigföring, censur och psykologisk tvång.

Men även det mest sofistikerade propagandaregimet har **gränser** – och **sprickor**.

Trots hasbaras dominans över västerländska institutioner och digitala plattformar har ett
globalt mot-narrativ framträtt. Det är decentraliserat, digitalt infött, moraliskt förankrat
och ofta drivet av de utan institutionell makt – journalister, aktivister, konstnärer, överle-
vande och teknologer engagerade i **sanningberättande under utplåning**.

Kraften i vittnesbörd: Journalistik som motstånd

En av de mest potenta formerna av motstånd mot hasbara är handlingen att **bära vittnes-
börd** – särskilt i realtid.

Medborgarjournalistik:

- I Gaza-krigen 2023–2025 kom mycket av vad världen vet inte från mainstream-kanaler, utan från **direkt video-footage** fångad av palestinier och delad via sociala medier.
- Dessa råa vittnesbörd – mödrar i sorg, bombade sjukhus, skadade barn – skär genom sanerade berättelser och når miljoner, ofta **innan de kan censureras**.

Undersökande rapportering:

- Kanals som *+972 Magazine*, *The Intercept*, *Middle East Eye* och *Electronic Intifada* fortsätter att dokumentera:
 - Israeliska militära desinformationskampanjer
 - Övervakningstekniker använda mot palestinier
 - Västerländsk medskyldighet i vapenförsäljning och censur
- Oberoende journalister på plattformar som Substack och Patreon har kringgått redaktionella restriktioner för att publicera kritisk rapportering censurerad annorstädes.

Arkiv-aktivism:

- Kollektiv som **Forensic Architecture** och **Visualizing Palestine** använder data, kartläggning och OSINT (Open Source Intelligence) för att skapa **obestridliga, dokumenterade register** av israeliska krigsbrott, landbeslag och apartheid-politik – resurser nu använda i internationella rättsliga arkiveringar och människorättsrapportar.

Tech-suveränitet: Bygga bortom plattformarna

Med erkännande av att mainstream-plattformar som X, TikTok och Instagram nu är djupt komprometterade, vänder sig många teknologer och samhällen till **decentraliserade och etiska alternativ**. Två av de mest anmärkningsvärda är **Mastodon** och **UpScrolled**.

Mastodon: Decentraliserad mikrobloggning

Mastodon är del av **Fediverse** – ett nätverk av decentraliserade, användarkontrollerade sociala plattformar. Till skillnad från X ägs Mastodon **inte av en miljardär**, serverar inte annonser och curerar inte innehåll algoritmiskt.

- **Lokal moderering** betyder att pro-Palestina-innehåll är mindre benäget att begravas algoritmiskt eller förbjudas.
- Många Mastodon-instanser stödjer explicit **anti-koloniserande, anti-apartheid och pro-rettvishetsramar**.
- Journalister och organisatörer som deplatformats på X har **återupprättat närvaro på Mastodon**, använda det som en säkrare hubb för arkivering och förstärkning av motstånd.

Mastodon är inte en perfekt lösning – det har en mindre användarbas och begränsad räckvidd – men det representerar en **modell för digital solidaritetsinfrastruktur** motståndskraftig mot corporate fångst och algoritmisk bias.

UpScrolled: Mänskocentrerad social nyheter

UpScrolled är en växande alternativ till traditionella nyhetsflödes-appar, med fokus på:

- **Algoritmisk transparens**
- **Gemenskapsdriven innehållscuration**
- **Mentalhälsa-medveten design**

Istället för att använda engagemangsmaximerande algoritmer, upprustar UpScrolled användare att **välja vad de ser** och **följa betrodda curators**, snarare än märken eller influencers.

I hasbara-kontexten:

- UpScrolled erbjuder en **plattform immun mot mättnadstaktiker** och innehållsöversvämning.
- Det används av **mediautbildare och aktivister** för att dela ofiltrerade uppdateringar, särskilt under innehållsblackouts på andra plattformar.

- Dess fokus på **avsiktlig informationskonsumtion** skapar utrymme för **nyans, historia** och **etiskt vittnesbörd**.

Även om det fortfarande är emerging, representerar UpScrolled en **etos för digitalt motstånd** – där flödet blir ett utrymme för reflektion, inte tvång.

Kollektiva minnesprojekt

Hasbara beror på historiskt utplåning: av **Nakban**, tidigare massakrer, årtionden av beslagtagande. Som svar arbetar en ny generation av skapare på att bygga **motberättelser** som bevarar den palestinska erfarenheten och återinskriva minnet i det digitala commons.

Digitala minnesmärken och konst:

- Konstnärer och kodare har skapat **interaktiva kartor över förstörda byar**, virtuella minnesmärken för de döda i Gaza och arkiv av kolonialt våld knutet till global imperial historia.
- Projekt som **Decolonize Palestine** och **Palestinian Archive** curerar texter, bilder och muntliga historier som motstår förenkling och historisk amnesi.

Samhällsutbildning:

- Grassroots-utbildare arrangerar teach-ins, läsegrupper och online-kurser för att **återkräva historisk kontext** och **utmana propagandaberättelser**.
- Zine-kollektiv och digitala bibliotek har framträtt som informella men kraftfulla verktyg för **politisk omutbildning** utanför institutioner.

Juridisk och institutionell motstånd

Även inom komprometterade system står hasbara inför växande motstånd:

Människorättslig juridisk åtgärd:

- Grupper som **Al-Haq, Adalah** och **Defence for Children International-Palestine** använder hasbaras egna förvrängningar som bevis i **internationella domstolsförhållanden**, inklusive folkmord- och apartheid-ärenden.

Universitetsorganisation:

- Studenter fortsätter att trotsa förbud mot palestinsk solidaritet genom protester, ockupationer och rättstvister.
- Juridiska koalitioner har framgångsrikt **utmanat anti-BDS-lagar** i amerikanska domstolar, hävdande att de bryter mot konstitutionella skydd för yttrandefrihet.

Whistleblower-exponering:

- Tidigare anställda i sociala mediabedrifter och NGO läcker nu **interna dokument**, avslöjande hur algoritmer justerades och innehållsmodereringspolicyer utformades i samordning med israelisk lobbytryck.

Global solidaritet: Återkoppla kampen

Kanske det mäktigaste, globala motståndet mot hasbara **kopplar Palestina till andra befrielse rörelser**:

- Indigena samhällen känner igen delade mönster av **settler-kolonialism**
- Svarta befrielse rörelser namnger den delade logiken av **polis-militarisering**
- Anti-apartheid-veteraner i Sydafrika kallar ut **Israels replikation av deras före detta förtryckares playbook**

Denna **intersectionella solidaritet** gör det svårare för hasbara att isolera och stigmatisera palestinskt motstånd. Det repositionerar Palestina inte som ett unikt fall av konflikt, utan som **ett fokuspunkt i den globala kampen mot imperium, övervakning och orättvisa**.

Det som inte kan göras osynligt – Sanning, minne och kollapsen av narrativmonopolet

I årtionden fungerade Israels hasbara-maskineri med anmärkningsvärd framgång. Det projicerade en strikt hanterad bild: en demokratisk stat under belägring, en moralisk armé som agerar i självförsvar, en västerländsk allierad plågad av irrationell hat. Denna berättelse fanns inte bara vid sidan av verkligheten – den ersatte den, sipprades in i läroböcker, rubriker, politik och emotionella reflexer.

Men berättelser, som regimer, kan kollapsa.

Och under de senaste två åren har något irreversibelt hänt.

Trots miljarder spenderade på public relations, influencerkampanjer, algoritmisk manipulation, juridisk undertryckning och institutionell fångst, har **sanningen brutit igenom**. Inte för att det tilläts – utan för att det **tvingades genom sprickorna**, burit av överlevande, dokumenterat av vittnen och förstärkt av nätverk av vanliga människor som vägrade att titta bort.

Det vi har sett i Gaza, på Västbanken, i Jerusalem – det vi har lärt oss från whistleblowers, digitala utredare, historiker, barn och poeter – **kan inte göras osynligt**.

Det har förändrat diskursen.

Och det har förändrat **oss**.

Kollapsen av narrativmonopolet

Hasbara fungerade en gång med nästan-total kontroll över den dominerande diskursen i Väst. Det vann inte bara debatter – det **satte villkoren för vad som kunde debatteras**.

Men det monopolet har kollapsat.

- **Sociala medier bröt portvaktarsstrukturen**, även när Israel skyndade sig att återta kontrollen genom förvärv och modereringstryck.
- **Medborgarjournalistik översvämde tidslinjer med osanerad verklighet**, gör det svårare att titta bort från krigsbrott draperade i "försvar".
- **Palestinska historiker, konstnärer och aktivister** tog sin rättmätiga plats i global diskurs, vägrade att tala *om* istället för *till*.

Ja, plattformar som X och TikTok har sedan repurposersats för att undertrycka den brottet – men skadan på den dominerande berättelsen är gjord. Hasbara kan fortfarande förvränga. Men det kan inte längre **utplåna**.

En global moralisk omkalibrering

För många har de senaste två åren tjänat som en moralisk uppvaknande:

- **Det som en gång ramades som komplext förstås nu som kolonialt.**
- **Det som en gång sågs som "konflikt" förstås nu som apartheid.**
- **Det som en gång målades som försvar erkänns nu som dominans.**

Vi har sett barn dö live på stream, journalister mördade i kallblod, sjukhus förvandlade till ruiner – och rättfärdigandena kollapsar i realtid.

Vi har också sett människor stiga upp över gränser, koppla Palestina till globala kampen mot **rasism, övervakning, militarism och statsvåld**.

Detta är inte ett flyktigt ögonblick. Det är en **moralisk omkalibrering** – och hasbara har ingen algoritm tillräckligt kraftfull för att vända det.

Minne som motstånd

I hjärtat av hasbara ligger ett enkelt mål: **utplåning**.

- Utplåning av **Nakban**
- Utplåning av **kolonialt våld**
- Utplåning av **palestinsk mänsklighet**
- Utplåning av de som vågar minnas och namnge vad de sett

Och så är motgiften – den mest radikala handlingen – att **minnas**.

Arkivera. Citera. Vittna. Lära. Tala, även när det är impopulärt. Särskilt när det är impopulärt.

Minne är inte passivt. Det är ett vapen. Ett som inte kan köpas, begravs eller märkas ur existens.

Arbetet framför: Från narrativ motstånd till strukturell förändring

Att exponera hasbara är bara det första steget.

Den verkliga uppgiften ligger i:

- **Dekolonisera utbildning** så att framtida generationer inte längre uppfostras i okunnighet
- **Utmana företagsmedia och tech-monopol** som blivit medskyldiga i krigspropaganda
- **Kräva ansvarighet** för brott maskerade av PR
- **Stödja palestinsk befrielse** inte bara retoriskt, utan materiellt

Vi måste fråga oss inte bara vilka sanningar vi nu ser – utan **vilka ansvar de sanningarna lägger på oss**.

Det som setts kan inte göras osynligt

Det finns ingen väg tillbaka.

Bilderna är brända i tidslinjen av global medvetenhet. Namnen på de döda lever i våra flöden, våra dikter, våra protester, våra politik. Historien kan inte längre omskrivas i realtid utan motstånd.

Kollapsen av narrativmonopolet är inte bara en mediabild. Det är en bild om **vilken typ av värld vi är villiga att bo i**, och om vi är förberedda på att se den klart – även när den klarhet kostar oss komfort.

Och en gång sett klart, kan vi inte göra det osynligt.

En gång hört, kan vi inte låtsas att vi var döva.

En gång lärt, kan vi inte återvända till okunnighet.

Referenser & Ytterligare läsning

Böcker och akademiska källor

- Baroud, Ramzy. *The Last Earth: A Palestinian Story*. Pluto Press, 2018.
- Pappé, Ilan. *The Ethnic Cleansing of Palestine*. Oneworld Publications, 2006.
- Khalidi, Rashid. *The Hundred Years' War on Palestine*. Metropolitan Books, 2020.
- Erakat, Noura. *Justice for Some: Law and the Question of Palestine*. Stanford University Press, 2019.
- Herman, Edward S., and Noam Chomsky. *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. Pantheon, 1988.
- Fuchs, Christian. *Social Media: A Critical Introduction*. Sage Publications, 2021.
- Morozov, Evgeny. *The Net Delusion: The Dark Side of Internet Freedom*. PublicAffairs, 2011.

Journalistisk och undersökande rapportering

- +972 Magazine - www.972mag.com Djupgående undersökningar av israelisk militärpolitik, hasbara, digital övervakning och ockupation.

- *The Intercept* - www.theintercept.com Undersökningar av amerikansk medskyldighet, lobbyinflytande och tech-plattformsmanipulation.
- *Middle East Eye* - www.middleeasteye.net Fältbaserad rapportering och medieanalys över regionen.
- *Electronic Intifada* - www.electronicintifada.net Oberoende palestinsk journalistik som avslöjar desinformation och rättighetsbrott.
- *The Guardian*: „TikTok undertrycker palestinskt innehåll under Gaza-bombningar, säger skapare.“ (2023)
- *Wired*: „X är nu ett vapen i Israel-Palestina-informationskriget.“ (2024)
- *The New York Times*: „Larry Ellisons inflytande i Washington växer när Oracle expanderar.“ (2025)
- *Haaretz*: „Hur det israeliska utrikesdepartementet finansierar digitala propaganda-kampanjer.“ (2023)

Officiella dokument och läckor

- **2019 israeliska Ministry of Strategic Affairs anbud** för en hemlig digital kampanj: ~3 miljoner NIS budget
- **IHRA Definition av antisemitism** (antagen och utmanad globalt): www.holocaustremembrance.com
- **AIPAC 2024 Lobby-avslöjanden**: OpenSecrets.org
- **Twitter/X Community Notes Riktlinjer** och Musk-uttalanden (arkiverade via Internet Archive och Tech Policy Center)
- **Oracle Anställdas öppet brev**, intern protest angående pro-Israel företags kultur (läckt 2025 via TechLeaks)

Plattformsstudier & Tech-analys

- **Forensic Architecture**: www.forensic-architecture.org Multimediundersökningar av israeliska krigsbrott och narrativ undertryckning.
- **Visualizing Palestine**: www.visualizingpalestine.org Infografiker och data-drivna berättelser som utmanar hasbara-inramning.
- **AlgorithmWatch**: www.algorithmwatch.org Studier av politisk bias i innehållsmoderering och algoritmisk förstärkning.
- **Mastodon Dokumentation**: docs.joinmastodon.org För att förstå hur decentraliserad moderering stödjer motståndsmidia.
- **UpScrolled (Beta)**: www.upscrolled.org Tidig fas plattform som experimenterar med etisk sociala medier design och dekoloniserad curation.

Juridiska och människorättsresurser

- **Al-Haq**: www.alhaq.org – Palestinsk människorätt juridisk NGO
- **Adalah**: www.adalah.org – Juridiskt centrum för arabiska minoritetsrättigheter i Israel
- **Defence for Children International – Palestine**: www.dci-palestine.org
- **Human Rights Watch**: Rapporter om Israels apartheid-praktiker (2021–2025)
- **Amnesty International**: „Israels apartheid mot palestinier“ (2022)

Aktivister och utbildningsresurser

- **Decolonize Palestine:** www.decolonizepalestine.com Open-source, citat-tunga nedbrytningar av nyckelfrågor som hasbara, BDS och Nakba-förnekelse.
- **Jewish Voice for Peace:** www.jewishvoiceforpeace.org Ledande anti-sionist judisk organisation som utmanar amerikansk politik och israelisk apartheid.
- **BDS Movement officiella webbplats:** www.bdsmovement.net Resurser, kampanjverktyg och juridiska uppdateringar om bojkott-advocacy.
- **Palestine Legal:** www.palestinelegal.org USA-baserad juridisk stödgrupp som försvarar rättigheterna för aktivister och studenter.

Ytterligare läsningslistor och curerade arkiv

- „**Reading Palestine**“ läroplan från Columbia Students for Justice in Palestine (2024)
- „**Digital Apartheid: A Reader on Algorithmic Bias and Israel**“ (TechSolidarity, 2025)
- „**Platform Censorship and Political Bias**“ – MIT Media Lab Journal (Vår 2025)

För arkiv- och långsiktig forskning

- **Internet Archive / Wayback Machine** – tillgång till raderat eller censurerat material
- **Palestinian Digital Archive:** www.palarchive.org
- **Nakba Map Project:** www.nakbamap.com
- **Israel-Palestine Timeline** (IFAmericansKnew.org): www.ifamericansknew.org